

[Nhẫn thạch- khúc tráng ca của một bi kịch mang tầm nhân loại]

Trên thế gian này tồn tại biết bao nhiêu báu vật , hoặc những huyền thoại về báu vật , thì cũng gần như hiện hữu bấy nhiêu nỗi đau và bi kịch của con người vốn dành cả cuộc đời để kiếm tìm , bảo vệ , chiếm đoạt hay đơn giản đặt niềm tin vào báu vật ấy

Theo như huyền thoại của người Hồi giáo về một viên đá tại thánh địa Mecca, nơi bạn có thể kể lại mọi nỗi đau khổ , muộn phiền , bi thương . Và nhẫn thạch sẽ như một miếng bọt biển hút cạn tất cả các bí mật . Rồi đến một ngày nó vỡ tung ra , để đưa bạn đến thế giới khác , nơi không còn nước mắt .

Bước vào ‘Nhẫn thạch ‘ của Atiq Rahimi là bước vào địa hạt của sự chết chóc nhưng cũng là thiên đường của tâm hồn khát vọng . Không gian câu chuyện chỉ là một căn phòng nhỏ, đồ nát với một người phụ nữ đang khắc khoải bên người chồng đang sống thực vật với một viên đạn trong gáy ‘ Anh ta có râu . Muối tiêu . Gầy . Quá gầy . Chỉ còn da bọc xương . Xanh tái ‘ . Trong không gian ấy , thế giới tinh thần của người phụ nữ Hồi giáo , với tam quan và những trải nghiệm về hạnh phúc, hôn nhân , tình yêu , tính dục đã được phát họa rõ nét. Chồng chị từng là một chiến binh Hồi giáo , là một anh hùng nhưng giờ đây anh hoàn toàn vô dụng , giờ đây chỉ đóng vai trò như chiếc nhẫn thạch cho chị tâm sự mọi mọi phiền , những bí mật và những nỗi đau mà chị vốn buộc phải cho chúng ngủ yên khi anh ta ‘ còn sống ‘ . Chị là trung tâm , hút vào mình mọi bi kịch trong tác phẩm này . Trong mối quan hệ với những người xung quanh như bố chồng , chồng, bà cô , anh chàng lính trẻ , người đàn bà điên ... thì chị là hạt nhân để những nhân vật khác xoay quanh . Nghệ thuật kể của Atiq Rahimi là mượn lời của người vợ vừa nhằm thâm nhập khách thể thế giới Hồi giáo với mọi sự tàn bạo nhất của nó , vừa bóc tách thế giới tinh thần của người phụ nữ từ bên trong ,với đầy đủ những bí mật ‘tội lỗi’ nhất như: không còn trinh khi cưới chồng, yêu cha của chồng , giết chết con chim cút , thường xuyên thủ dâm , nhờ người đàn ông khác nên mới có con do chồng vô sinh Nhưng đằng sau những tội lỗi đó là gì ? Đó là khát vọng tự do trong một người phụ nữ Hồi giáo mà đáng ra không nên thể hiện thì hơn .Nhưng tất cả đã quá muộn khi ý thức ngày càng lớn lên và nổ tung trong cái chết . Đó là bi kịch lớn nhất đời chị nhưng lại cũng không phải là bi kịch , bởi đó là sức sống của mỗi con người , khát vọng mà họ được quyền có trong mỗi con người .

Hoàn cảnh của truyện được đặt ngay trong cuộc chiến tranh . Chiến tranh đã cướp đi quyền sống tự do , bình đẳng của con người , họ lâm vào trạng thái chên vênh vĩnh của kiếp sống . Bên cạnh đó tác giả còn lồng vào câu chuyện một cách nhìn có phần dữ dội về đạo Hồi . Với sự có mặt của đạo Hồi mọi nhu cầu bản năng nhất của con người đều phải tự kiềm nén . Một trong những kiềm nén đau khổ và nhục nhã nhất đó là về ham muốn tình

dục. Nhân vật nữ chính buộc phải tự thỏa mãn bản thân vì người phụ nữ trong xã hội Hồi giáo không được đòi hỏi. Đó sẽ là sự ô uế đáng kinh tởm nhất. Nhân vật nữ có chút hồ nghi về tôn giáo mình đang theo đuổi nhưng cũng không thể phủ nhận rằng tôn giáo là cứu cánh trong cuộc đời của chị. Chị tin phép màu sẽ khiến một người tình dậy với viên đạn sau gáy. Chị ngồi bên người chồng hơn mười sáu ngày trời chỉ để vun vén cho niềm tin của mình trở thành hiện thực. Thời gian cứ trôi qua, ngày càng đẩy hi vọng của chị vào khắc khoải, hư vô có lúc chị đã muốn bóp chết hi vọng ấy ‘ Em không còn chịu được nữa ‘. Và hệ quả tất yếu là chị ‘Nhắm mắt và giật khỏi cái ống dẫn ra khỏi miệng anh. Chị quay lại, mắt nhắm”

Liệu ‘nhấn thạch ‘ của chị có nổ tung ? Liệu nó có thể đưa chị vào một thế giới không có nước mắt. Hãy đón đọc tác phẩm bằng một cái nhìn cảm thông bên trong. Tôi chắc rằng bạn sẽ không bao giờ thất vọng khi đón đọc tác phẩm này. Một tác phẩm đã được Hội đồng thẩm định giải Goncourt tặng khen: “*Nhấn thạch* được chọn vì chất văn học tuyệt vời, tính hiện đại, khắc nghiệt, độ chính xác và lối viết không chút cường điệu của nó”.

Còn với tôi, tôi cảm thấy thật may mắn khi biết đến tác phẩm ‘ Nhấn thạch ‘, nó gây cho tôi hoang mang, bức bối rồi lại bồi hồi xúc động như được gọt rửa tâm hồn, một cảm giác khó tả và khó nói thành lời. Ở đó tôi học được bài học về tình thương rằng là tình thương là phương thuốc cảm hóa cho lòng hận thù và những vết thương. Sự kế thừa và thịnh vượng của văn hóa xã hội, nhất nhất đều dựa vào nguồn năng lượng tình thương. Hãy hồi cố lại lịch sử cổ xưa cái chết của Socrates, triết gia phương Tây, chúa Jesus bước lên thập tự giá, lòng từ bi của Phật tổ Thích Ca Mâu Ni cùng thuyết nhân ái của Khổng Tử đều đã ấn chứng cho sức mạnh vô biên của tình thương, vốn dĩ tồn tại trong bất cứ một con người nhỏ bé, bình thường nào thậm chí cả trong loài vật vô tri. Hãy đọc và cảm nhận theo cách riêng của bạn !

Thuvienhoc.vn

Atiq Rahimi
nhãn thạch

PRIX GONCOURT 2008

*"Nhân thạch được chọn vì chất văn học tuyệt vời,
tinh hiện đại, khác nghiệt, độ chính xác và lối viết
không chút cường điệu của nó."*

— Hội đồng Thẩm định Giải Goncourt

nhà nam NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN